

MAGYAR LAPOK

XI. évfolyam, 164 (3028) szám

KERESZTÉNY POLITIKAI NAPILAP

Nagyvárad, 1942 július 23

Rosztovot lövi a német nehéz tüzérség

Szűk félkörbe zsufolódott össze Rosztov védőserege. Rommel nagy ellentámadásba kezdett. Uj Guineában partraszálltak a japánok

Berlinből jelentik: (MTI) Az Interinf jelenti: Német és szövetséges csapatok összpontosított támadással támadják Rosztovot. A város eleste már csak rövid idő kérdése. A Taganrog körül álló német kötelékek is támadásba indultak, ezzel az egész déli arcvonal mozgásba került Rosztov irányában.

Genfből jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Newyorki jelentés szerint Litvinov szovjetorosz nagykövet kedden Washingtonban megújította az európai második arcvonalra irányuló szovjet követeléseket. Litvinov a bolsevisták pillanatnyi helyzetét adunkirchényi katasztrófa idejével hasonlította össze.

Lisszabonból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: A Jornale de Noticias katonai munkatársa megállapítja, hogy a szovjet hadsereg helyzete a déli arcvonalon napról-napra válságosabb. A szovjet hadvezetőségnek az a megismétlődő állítása, hogy a németek milliószámra veszítettek katonákat, teljesen önkényes. A szovjet jelentések szerint a németek már az első esztendőben annyi katonát veszítettek, hogy már egyáltalán nem is lehetne hadseregük. Ha a németek annyit veszítettek mint az oroszok jelentették, holgyan tudták most elfoglalni Vorosilovgrádot, átlépni a Don és előnyomulni Egyiptomban? — Miért nem létesítenek akkor második arcvonalat Európában, hiszen Németországnak már nem lehet ott katonasága, mert elvesztette a keleti hadszínteret? A való helyzet az, hogy a Szovjet nem számolt a német hadvezetők felsőbbbségével.

Rosztovnak rendkívül erős védelmi berendezése van

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Zürichbe érkezett jelentések szerint a német hadsereg támadása egyre közelebb jut Rosztovhoz. A ma reggeli jelentések azt mondják, hogy a szovjet csapatok még heves ellenállással igyekeztek megfékezni a német páncélosokat, de emberben és hadianyagban súlyos veszteségeket szenvedtek és így kénytelenek voltak visszavonulni a város felé. A várost védő szovjet csapatok most már szűk félkörbe szorultak össze. A ma reggeli angol-szász jelentések Rosztov helyzetét rendkívül válságosnak ítélik. Közben a Don folyó mentén is gyorsan halad Timosenkó jobbszárnyának kioldozása.

A Magyar Távirati Iroda jelenti: Berfini jelentés szerint a német és szövetséges csapatok összpontosított támadása az erőszerűen kiépített rosztovi állások ellen tovább tart. A Szovjet Rosztov előtt nagy tábori erődítményeket létesített, melyeket azonban a németek északi irányból történt első támadásukkal elfoglaltak. A város tulajdonképpen területén azonban erős védelmi berendezések vannak. A Rosztov elleni támadást zuhanóbombázó repülők támadják, melyek szakadatlanul ontják a bombákat az ellenező állásokra és menetelő legénységre, valamint a járművekre. A szovjetjárművek százai semmisültek meg összezsufolódva az útonalakon.

Londoni jelentés szerint a szovjet főparancsnokság közölte, hogy Rosztov

külvárosai már a német nehézűtegek tüzeiben állanak és a város lakosságának egyrészt eltávolították. Sahtitól keletre a német páncélos csapatok ismét tért nyertek. Az NST. londoni jelentése szerint Timosenkó hadseregének visszavonulása, amelyre a német páncélos hadosztályok szakadatlan előretörése kényszerítette, tovább folytatódik. A Szovjetunióban lévő brit haditudósító közlése szerint. A szovjet lázas életszűggyel igyekszik új védelmi vonalat kiépíteni, amely a Volgára támaszkodik és Asztrachan felé húzódva félkör alakban másik szárnyán a Kaukázus vonalán vetné meg lábát.

Ismét megkezdődtek a japán partraszállások

Amszterdamból jelentik: (MTI) A Német Távirati Iroda jelenti: Az angol rádió arról, hogy a japánok Papua szigetén partraszálltak, megállapítja, hogy ezzel növekedett a Port Moresbyt fenyegető veszedelem.

Vichyből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Melbournei hír szerint az ausztráliai hadijelentés beismerte, hogy a japánok partraszállottak Uj Guinea északij részén. Hozzáteszi a jelentés, hogy azon a területen nem voltak angol-szász csapatok. Az angol-szász repü-

Berlinből jelentik (MTI): A Reuter Iroda moszkvai külföldtudósítója jelenti: A legesekélyebb okunk sincs a derültátra a legdélibb harcéri szakasz tekintetében. A szovjet csapatok a legnagyobb elkeseredéssel küzdenek a Donec keleti partvidékén, de majdnem valamennyi jelentés megemlíti, hogy kénytelenek voltak ismét némileg visszavonulni a számbeli fölényben lévő német erők nyomása alatt. A németek előnyomulása Stalingrád felé a doni nagy kanyarban a pusztaságokon keresztül folyik. Ez a terep igen kedvezőtlen a védekezésre, — állapítja meg az angol újságíró.

A svájci lapok kairói jelentése szerint Egyiptomban több helyi jellegű járőresztározás után ismét nagyobb harc kezdődött. Szerdán reggel a brit csapatok az el alameini szakasz közepén erősebb páncélos egységek lathatásával támadást kezdtek, amelyhez később az El Alameintól nyugatra levő brit jobbszárny is csatlakozott. Hogy a támadás milyen kevés eredménnyel járhatott, azt a legjobban mutatja a kairói jelentés, amely azt mondja, hogy ez idő szerint Rommel csapatai már megkezdtek az ellentámadást.

Stockholmból jelentik: (NST) Az angol-amerikai szakértőknek a második arcvonal felállításával kapcsolatban Londonban folytatott tanácskozásait a lapok számára a cenzura a legszigorúbben kezeli. A svéd tudósítók szerint az angol sajtó nehézményezi ezt a szigorú cenzurát. A tanácskozások híreiről csupán a Daily Express közölt hírt, az is csak a Newyork Herald jelentését ismerte. Rendkívül szigorúan cenzurazzák a külföldi tudósítók jelentéseit is.

lők támadásokat intéztek az ellenséges hadihajók és a partraszálló csapatok ellen, a partraszállást azonban nem tudták megakadályozni.

Melbourneből jelentik: (MTI) Az OFI jelenti: Az ausztráliai főhadiszállás az Uj-Guinea északij részén partraszállott japánokat 1500—2500 emberre becüli. Azt hiszik, hogy ennek az újabb japán hadműveletnek az a célja, hogy fokozzák a Port Moresby ellen irányuló fenyegetést.

Lesz lakás Nagyváradon is

Kállay Miklós miniszterelnök előtt fekszik már az a beadvány, melyben az Erdélyi Párt a visszatért erdélyi városokban is mutatkozó nehéz lakásviszonyok megoldására tesz javaslatot. A beadvány, az ügy fontos jelentőségéhez méltóan — komoly tárgyi bizonyítékokkal világítja meg a lakásnehézségek okait és a speciális helyi viszonyok által kialakult lehetőségek szerint, gyakorlati alapon ajánl a nehéznek látszó problémához egyszerű megoldást.

E magyar nemzeti és szociális érdekeket is érintő kérdés mellett nem lehet csak úgy felületesen elhaladni, de nem lehet a megoldást sem csak úgy hevenyészve elnagyolni, mert bár tudjuk, hogy háború esetén általános világjelenség a lakáshiány, de állítjuk, hogy nem megoldhatatlan probléma, ha ahhoz komoly akarással nyulunk.

A legfelsőbb közigazgatási fórum előtt fekvő beadvány szövege sem fedkezett meg eme kívánságok megvilágítása mellett a kiút lehetőségeit és a fennálló okok őszinte és kézenfogható bizonyítékait sem feltárni, mert nem is kívánhatnánk kormányzatunk gyors és hathatós segítségét, ha panaszaink egyoldalúak és hézagosak lennének.

A beadvány komoly részletességgel világítja meg, hogy a 22 évi megszállás alatt miként kerültek a nagyobb, tágasabb lakások a könnyebben élők kezére s drámai bizonyítékokkal szolgál a magyarság periferiákra való kiszorulásának okairól. A felszabadulással üresen maradt lakások is elsősorban a jámódú idegenek birtokába kerültek és az átözlönő menekült magyar tömegek ismét csak a külvárosokban jutottak szerényebb hajlékhoz. Innen magyarázható, hogy az idehelyezett tisztviselők nagyrésze már csak szükséglakásokban, vagy — sokszor családjától elszakadva — hónapos szobában húzódtatott meg. Ezzel szemben számtalan esetben 4—5 szobás lakást használ 1—2 tagú, arra nem érdemes család, sok esetben minden törvényesen kimutatható foglalkozás nélkül.

A beadvány a lakáshivatalok részére ajánl nagyobb hatáskört, mely a férőhelyek arányos és igazságos elosztásával — általános megelégedés mellett egy-kettőre véget vetne az áldatlan állapotnak.

Mi, nagyváradiak különösen üdvözölni tudjuk ezt az akciót, mert ítéltük, hogy lakáshivatalunk egyszerű vezetője és tisztviselőjára a legjobbindulatú erőfeszítések mellett is mennyire elakadtak városunk lakásdzsungelében megfelelő hatáskör nélkül.

Szociális problémáinknak egyik sarkalatos pontja: megfelelő otthont

biztosítani a dolgozó magyarnak, hisz már ezt látjuk országsszerte, a falvakon is. E kérdésnek a megoldásánál tehát nem ismerhetünk akadályt. Le kell azt látni a józanul gondolkozó idegen gazdagoknak is, hogy nem lehet ma már külön ping-pong szobás luxus lakásokat 1—2 embernek megszállva tartani, amíg sokgyermekes magyar családok hajlék nélkül vannak — s végre meg kell szünni annak az állapotnak is, amikor ilyen kirívó esetekben az illetékes fórum méltányos belátást kér nagycsaládú magyarok elhelyezése tekintetében, a

Apolló Filmszínházban

Tolnay Klári és Jávor Pál

Csütörtökön utoljára:

kitérő választ pedig már a házi-üggyvéd adja meg írásban — a legridősebb álláspontra helyezkedve Nem megoldhatatlan probléma a lakáskérdés, csak szív kell hozzá, magyar szív — az pedig van Kallay Miklós miniszterelnöknek!

KISKUN

Péntektől a legnagyobb sikerű operette filmváltozata

Egy csók és más semmi 4 Eiseemann sláger!

LANGOK.

Hunyadi Sándor zenés vigjátéka a CASINOBAN

Lovagias ügy

Főszerepben: Perczel Zita, Rádai Imre, Mály Gerő, Kabos.

Belvárosi mozgóban

Péntektől:

Háry János

Páger Antal óriás filmje és Kodály Zoltán csodás muzsikája.

Csütörtökön utoljára:

GAZDÁTLAN SZIV

Megindul a MÉP szervezkedése Nagyváradon

Nagyvárad. Saját tud. (MTI) A Magyar Elet Pártja és az Erdélyi Párt elnöksége között létesített pártszövetségi megállapodás értelmében, a Magyar Elet Pártjának szervezése Nagyváradon is kezdetét vette. Kállay Miklós miniszterelnök kinevezte dr. Hlatky Endre főispánt a nagyvárad-i szervezet elnökévé.

A főispán-pártelnök július 22-én délután előkészítő értekezletre hívta meg

hivatalába azokat a nagyvárad-i polgárokat, akik az Erdélyi Párt szervezése előtt már a MÉP tagjai voltak, vagy általában nem léptek be az Erdélyi Pártba és a Magyar Elet Pártja szervezése iránti érdeklődést tanúsították. Az értekezleten megjelentek részletesen megvitatták a szervezés tennőit. Megjelentek dr. Cziffra Kálmán Bihar megye főispánja, Sulyok István volt re-

formátus püspök, Molnár János apátkanonok.

A MÉP pártközpontja részéről Dömötör Géza jelent meg. A szervezés előzményeit Major László tanár ismertette. Az értekezlet jövő szerdán folytatja megbeszéléseit.

Varga József miniszter Nagyváradra látogat

Nagyvárad. Saját tud. Szabó János országgyűlési képviselő, a Nemzeti Munkaközpont nagyvárad-i csoportjának elnöke szerdán Budapesten járt és hosszabb megbeszélést folytatott Varga József iparügyi miniszterrel. A megbeszélés során Szabó János meghívta a minisztert Nagyváradra az itteni munkásság meglátogatására. Varga József elfogadta a meghívást és látogatását egy később meghatározandó időpontra ígérte.

Varga József miniszter Nagyváradról Szabó János társaságában Nagyváradra látogat majd, ahol szintén a munkásság vendége lesz. Értesülésünk szerint Varga József minisztert nagyvárad-i tartózkodása alatt felkeresik a Városi Villamosvasut munkásai és kérni fogják tőle sérelmeik orvosolását

Kiknek a fellebbezéseit tárgyalja hétfőn az adófelosztási bizottság?

A II. számú adófelosztási bizottság a „Dobó Katica” polgári leányiskola (volt Notre Dame de Sion) helyi egeében, Horthy Miklós-ut 36. I. em. 1942. július hó 27-én délután 3 órakor az alábbiak adófelbbezéseit tárgyalja:

Markovits Izrael Báthory-u. 8. Lebi Károly Mátyás király-u. 19. Singer Endre Mátyás király-u. 5. Bajkay Sándor Sándor-u. 30. Tyuskay István Sorompó-u. 14. Pavlovits Koszta Szent István-tér 21. Novák András Szőlős-u. 1. Friedländer Benő Szőlős-u. 9. Citrom Béla Tamásy tábornok-u. 25. Balogh Zsigmond Velencepart 25. özv. Selymási Gusztávné Gát-u. 5-a. Agóds Zsigmond Gulyás-u. 16. Gyelán Sándor Gyár-u. 59. Úveges Sándor Gyár-u. 27. Ince József Karácsonyi püspök-u. 60. Zemánek András Mélyárok 13. Csengeri Sándor Mélyárok 15. Kecskeméthy István Ráczkó 5. Klein Mór Sándor-u. 30. özv. Mayer Károlyné Sándor-u. 10. Kecskés Julia Százados-u. 2. Nagy Sándor Szebeni-u. 3. dr. Domokos Sándor Smetka Gy.-u. 4. özv. Klein Edéné Tamásy tábornok-u. 6. Kristó Károly Templom-u. 33. Janovics Jenő Velencepart 45. Nuszen Sándor Velencepart 19. Bernáth Lázár Velencepart 31. Jónás Lajosné Velencepart 33. özv. Márton Lajosné Veres Balázs u. 6. Gyöngyösi Imre Veres Balázs-u. 26. Petri József Világosi-u. 8.

Egy év mérlege a szakirányú iparostanonciskolánál

— Jegyzetek az évkönyv margójára —

Harapófogó, kalapács, kézfűrés és habarcsesimító fonódik össze a magyar címerrel a nagyvárad-i m. kir. állami szakirányú iparostanonciskola és tanoncotthon most kiadott évkönyvének címlapján látható jelképen s már ez is kihangsúlyozza azt a jelentőséget, amelyet az ipar fejlődésének a nemzet életében tulajdonítanak. A tanoncotthonoktatás elsősorban áll e cél szolgálatában, azért különös érdeklődésre tarthat számot az évkönyv, amely a nagyvárad-i iparos tanonciskola és otthon egy évi működéséről és célkitűzéseiről beszámol.

A román államhatalom, mint ezt nagyon jól tudjuk mindnyájan, akik itt élünk a megszállás idején, különös gondot fordított az iparos nemzedék nevelésére s Erdély minden részében hatalmas tanoncotthonokat emelt, azzal a rendeltetéssel, hogy ezekben falusi román gyermekek nyerjenek elhelyezést és magas színvonalú ipari kiképzést. A városok néprajzi meghódítására stratégiai támaszpontnak szánta a román államhatalom ezeket az intézményeket és semmi kétség sem lehet az iránt, hogy az elkövetkező évtizedekben nagy eredményeket érhetett volna el erdélyi városainkban, ha a sors idejében másként nem intézkedik s véget nem vet e törekvések érvényesülésének.

A magyar állam — írja többek között az évkönyv bevezetőjében Jeszó Sándor tanár. — felismerte ezt a helyzetet s Nagyváradon az 1900 idegen tanonc számára szánt otthon helyébe megszervezte az ország első m. kir. állami szakirányú iparostanonciskoláját. Ennek céljaira úgy fogja befejezni a Sztaroveszky-utcai hatalmas épületkolosust, hogy abban a modern kivánalmaknak minden tekintetben megfelelő berendezésű fiú- és leánytanonciskola mellett 150 arra érdemes tanuló részére teljes ellátást biztosító otthon is legyen.

A most befejeződött tanévben azonban megfelelő épület hiányában és az új típusú iskola megszervezésének nehézségei miatt is rendkívül küzdelmes volt a tanonciskola és a tanoncotthon intézményeinek élete. Külön, a Körösteleánban működött az otthon, külön a Sztaroveszky-utcai régi épületben a fiú-tanonciskola és ismét külön, a Csengeri-utcai a leány-tanonciskola. A tanári testületnek és az otthon gondnokának különös ügybuzgóságára volt szükség, hogy ilyen körülmények között felmutathatták a jövő iparosnemzedék nevelésének intézményeit az erkölcsi és tanulmányi eredményt, amelyről az évkönyv tanuskodik.

További tárgyalások lesznek a vállalattal a városi vasut munkásai érdekében

Bevonják a tárgyalásokba a Nemzeti Munkaközpont elnökségét és az Erdélyi Pártot is

Nagyvárad. A Nemzeti Munkaközpont vezetősége Szabó János országgyűlési képviselő elnökele alatt ülést tartott. Az ülésen Nagy István titkár számolt be ama tárgyalásnak eredményéről, amelyet a Városi Vasútnál dolgozó magyar munkásság érdekében folytattak a vállalat igazgatójával, Keleti Károlyval. A munkásokat képviselő bizottságban résztvevő Nagy Istvánon kívül Soós Lajos, az Erdélyi Párt városi főtitkára és Bodács Gyula, a Munkakamara vezetője is.

A munkások az illetmények rendezése tekintetében kívánnak olyan szabályozásokat, melyek inkább megfelelnek a mai nehezebb életkörülményeknek; egyúttal a szabadságidő tekintetében is kívánják, hogy a múltbeli kedvezőbb intézkedések továbbra

is fennmaradjanak. A munkások bizottsága és a vállalat vezérigazgatója között a tárgyalások még nem tudtak eredményre vezetni, de újabb tárgyalásokkal össze lehet egyeztetni a különböző álláspontokat. A Nemzeti Munkaközpont helyi vezetősége az eddigi tárgyalásokról szóló jelentést behatóan megvitatta és elhatározta, hogy a további tárgyalások sikere végett a NMK országos vezetőségét, valamint az Erdélyi Pártot is megkeresi a megfelelő segítségnyújtásra. Remélhető, hogy a közlekedésügyi és belügyi minisztériumok közbelépésével a vasútvállalatot olyan belátásra lehet bírni, amely lehetővé teszi az alkalmazottak kívánalmait teljesítését.

Rosztovnál már a szűkebb értelemben vett város előtt állanak a németek

Törökország már a szovjet csapatok tömeges átszökésére számít

Berlinből jelentik (MTI.): A német sajtó szövegeiben közli a honvédelmi miniszter főnökének 12-ik hadijelentését és az ehhez fűzött magyarázatot. A Berliner Börsenzeitung ezzel kapcsolatban hangoztatja, hogy a magyar páncélosok már első hadbavetésük alkalmával kiváló átütőképességről tettek tanúságot.

Berlin. (MTI.) A Német TI jelenti: Mint katonai helyen közlik a német csapatok erőteljesen üldözik a Donec és Don felé hátráló ellenséget. Mint kifejezetten hangoztatják, ezekben az üldöző harcokban már a gyalogság is gyors iramban nyomul kelet felé. A német és szövetséges csapatok Rosztovnál már a szűkebb értelemben vett város előtt állanak.

Berlin. (MTI.) Illetékes helyről közlik a Német Távirati Irodával: Külföldön olyan hírek terjedtek el,

hogy a törökök a szovjet felé eső határvidék egyes részeit lezárták, arra számítva, hogy a keleti harctér déli szakaszán folyó harcok miatt, bizonyos körülmények között szovjet csapatok megkísérlik, hogy török területre jussanak. Berlieni politikai körökben ezeket a híreket úgy magyarázzák, hogy ezekből kiolvashatómiként ítélik meg a törökök a keleti hadjárat további fejlődésének lehetőségét.

Félkörben veszik körül a várost a német-magyar-olasz csapatok

Berlin. (MTI.) A Führer főhadiszállásáról jelentik a Német Távirati Irodának: A véderő főparancsnoksága közli: Az ellenség tervszerű ellenállása Rosztov térségében megtört. A német és szövetséges csapatok a megerősített hídfőállás előtt állanak. A hídfőállás félkörben veszi körül a várost. A Donectól keletre széles arcvonalon átléptük a Don alsó folyását. Olasz kötelek üldöző harcok során a Donec kanyarban elfoglalták Krosznij-Lucs fontos szénközpontot. Ennek során sok hadifoglyot ejtettek és jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak. A nagy Don kanyarban az ellenség csak gyengébb ellenállást tanúsított. Voronyezstől északra és északkeletre az ellenség támadásait súlyos harcokban elhárítottuk. E harcok során 25 szovjet páncélost lőttünk ki. A keleti arcvonal középső szakaszán, a mögöttes területen további ellenséges csapatok elvágása és megsemmisítése befejeződött. Az Ilmen-tótól délre a volhovi hídfő előtt több ellenséges támadás összeomlott, az ellenségnek okozott súlyos veszteségekkel. E harcok során a hídfőállás legénysége 31 szovjet páncélost semmisített meg főként közelharcokban. Az északi szakaszon a Halász-félszigeten zuhanóbombáink ellenséges

ütegállásokat küzdötték le, megsemmisítő hatással. Július 8-ika és 2-ika között a szovjet 829 repülőgépet vesztett. A brit légierő katonai szempontból hatástalan nappali támadások után, egyes bombázógépekkel szerdára virradó éjszaka Nyugatnémetország felett nagyszámú gyújtó- és robbanóbombát dobott le Duisburg és Moers városok környékén. A polgári lakosságnak veszteségei voltak. Hat támadó bombázógépet lőttünk ki. A csatornán lezajlott ütközet során könnyű tengeri harci egységeink a

brit vezérnászádon kívül hat torpedónaszádot találtak el súlyosan. Ezek közül négy elpusztult. Egy brit ágyúsnaszádot egy német tengeralattjáró vadász nekirohanással elsüllyesztett. Az 54-ik vadászrepülőezred a háború kezdete óta tegnap a 2500-ik ellenséges repülőgépet lőtte le.

Róma. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Az olasz főhadiszállás 785-ik számú jelentése: Az egyiptomi arcvonalon élénk tüzési párbaj és felderítő tevékenység folyt. Sok légi vállalkozás a tengely repülőinek javára dőlt el. Német vadászok kilenc, az olasz vadászok két ellenséges gépet lőttek le. Két másik brit gépet a légvédelmi tüzés lőtt le, a Tobruk ellen intézett sikertelen támadás alkalmával. Bombázógépeink Málta támaszpontjai ellen intéztek támadásokat. A német vadászok egy ellenséges gépet lelőttek. Az olasz haditengerészet egyik felderítő gépe a Földközi tenger fölött harcra keveredett három ellenséges vadászgéppel, ezek közül egyet lelőtt, majd visszatért támaszpontjára.

Rosztov erősítőményeit ostromolják a német csapatok

Berlinből jelentik (MTI.): A NTI jelenti: A keleti arcvonal déli részén német és szövetséges csapatok tovább törnek előre Rosztov erősítőményei felé, — közli a véderő főparancsnoksága. Rosztovtól keletre az ellenséget kivetették egy páncélkoosiárok mögött erősen kiépített állásából. A hadsereg Rosztov felé való előretörését zuhanóbombázó repülők támogatják. A város déli része ellen intézett légitámadás során, újból és újból találatok értek lőszerraktárakat és tárházakat. A Don folyó nagy kanyarulatában gyalogság és gépesített kötelek megállás nélkül folytatják az ellenség üldözését roppant forróságban, az ellenség itt-ott tanúsított ellenállását gyorsan megtörve. Voronyezstől délre az ellenség járőrei megpróbálkoztak, hogy a Donon keresztül előretörjenek, de kísérletük kudarcba fulladt a magyar kötelek védőtüzében.

Stokholm. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Ideérkezett hír szerint szerdán reggel elsősiben volt légiriadó

Kyubisevben, a szovjetkormány székhelyén. A riadóállapot mintegy két óra hosszat tartott, majd néhány órával később rövidebb ideig tartó újabb riadó volt.

Szovjetország összeomlása helyrehozhatatlan katasztrófa volna — írja egy amerikai újság

Lisszabon. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Newyorkból jelentik, hogy a Newyork Herald Tribune a szovjetország helyzetéről szólva felveti a kérdést, betartják-e vajjon a június 11-én Molotovnak tett ígéretet, melyről Roosevelt és Churchill közös nyilatkozatában is szó volt? A lap azután szövege szerint a következőket írja: Szovjetország összeomlása óriási és helyrehozhatatlan katasztrófa volna.

Győzelmesen törnek előre az olasz csapatok is

Keleti arcvonal. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A Stefani Iroda külön tudósítója jelenti, hogy az olasz csapatok a bolsevisták elkeseredett ellenállásával és a nagy esőzésekkel dacolva, az utóbbi két nap alatt jelentősen előre nyomultak és elérték a számukra kitűzött célokat. Az olasz támadás terepe különösen nehéz volt, mert az ellenség ezen a területen sűrű vasútvonalakkal és sok

ellátási központtal rendelkezett, amelyek elősegítették hatalmas védelmi rendszerének kiépítését. A támadás eredménye jelentős ipari körzeteket juttatott az olasz csapatok kezére. A

siker főként az olasz gyalogság és lovasság érdeme. Az elfoglalt terület tisztogatási hadműveleteivel párhuzamosan a további támadások most is folynak.

Csungkingnak már csak 120 repülőgépe van

Tokió. (MTI.) A Német TI jelenti: A kínai harctér eseményeit július 22-én szokatlanul erős légi tevékenység jellemezte. Egy japán bombázó ezred három órán keresztül támadta a csungkingi gyárnegyedét és súlyos károkat okozott. Egy repülőgépgyár földig leégett. Ezen a gyáron kívül a csungkingi kormányknak már csak két hasonló üzem áll rendelkezésre, de

ezek is súlyosan megrongálódtak. Csang-Kai-Sek tábornagy most oly értelmű rendelkezést adott ki, hogy a még rendelkezésre álló kis repülőgéppállományt, melyet 120 gépre becsülnék, egyelőre tartsák távol a harcoktól. A kvantungi arcvonalon változatlanul élénk harcok folynak Saocsau város birtokáért.

Mégis csak lesz zsidó hadsereg?...

Istanbul. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: Irakból ideérkezett hírek szerint több sivatagi törzs, valamint az Eufrates forrásvidéken levő törzsek egyesültek, hogy fellázadjanak az angol uralom ellen. E jelentések szerint még június 29-én Moszul és Bagdad környékén megtámadták az angol csapatkülönítményeket. Mindkét fél veszteségeket szenvedett

Istanbul. (MTI.) A Stefani Iroda jelenti: A cionista világszövetség végrehajtóbizottsága bizonyos idő óta nagy tevékenységet fejt ki a palesztinai zsidó hadsereg megszervezése érdekében. A végrehajtóbizottság a semleges államokba megbízottakat küld. Egy ilyen megbízott most Istanbulba érkezett. A megbízott diplomáciai útlevelel utazik.

Olasz gyorsnaszad megfigyelői

Igy készültek ősapáink a mestervizsgára!

Vándorló iparoslegények a magyar országutakon.
Néhány érdekes apróság „Kováts Lajos gubáslegényről,
akinek testállása kartsu volt”

Nagyvárad, július hó.

Nagyváradon most zajlottak le a mestervizsgák. Öröm látni ezeket a vizsgákat, mert ezeknek a vizsgáknak az anyagából, módszereiből, egész rendszeréből lassan az iapros-érett-ségi körvonalai bontakoznak ki. Egyre több oldalról adnak hangot annak a szükségességnek, hogy az iparosságot több megbecsülés, igazságosabb értékelés illeti meg. Hisszük, hogy ez a nagyobb megbecsülés és értékelés az iparosság belső értékének növekedéséből fog kiindulni. Ha emelkedik a színvonal, a tudás, a hozzáértés, aránylagosan fog növekedni a megbecsülés is.

Minden kor kitermelte a maga mesterképző intézményeit. Ne hogyjuk azt, hogy a középkor, amelyet ijesztőnek szoktunk emlegetni, olyan sötét volt az iparosság szempontjából. A céhrendszer, amelyet a letűnt liberális éra alatt a szociáldemokraták és maguk a liberálisok is annyit gyáláztak, a maga korában, a viszonyokhoz mérten kitűnően ellátta az iparosnevelés feladatait, a jogvédelmet és még jobban ellátta a rendfenntartást. Igaz, nem volt olyan rugalmas, mint ahogy azt mostani gondolkozással el tudnánk képzelni, azonban sohasem szabad elfeledni, hogy a céhrendszer az akkori élet többi megnyilvánulásaihoz mérten termelte ki intézményeit, módszereit, szigorú szabályait.

Ez a céhrendszer volt az iparosság életének kerete egészen a 19. század közepéig. Angliában döntötték meg először s ez érezhető is volt. Ne gondoljunk azonban valamilyen eszményi, szabadságtól fűtött mozgalomra. Angliában a céhrendszer nagy akadálynak számított a liberalizmussal szemben. A hirtelen fellendült gyár-iparnak ugyanis szüksége volt minél több és minél olcsóbb munkaerőre, nőkre és gyermekekre, szakképzetlen, minden közösségi jogvédelem nélkül egyedül álló páriára. Azt hirdették, hogy a munkásnak szabad munkavállalási joga van és ebben nem kölhethi semmiféle társaság, névszerint a céh. Milyen szépen hangzik ez így elméletben. De mit jelentett gyakorlatban? Azt, hogy a gyárosok a lehető legmélyebbre nyomhatták le a munkabérekét és a munkás semmit sem tehetett, mert „szabadon” egyedül állott a gyár hatalmas urával szemben. A munkáscéhek, mert az iparos céhek mintájára ilyeneknek kellett volna alakulniok, bizonyára meg tudták volna védeni tagjaik ér-

TURUL

könyv, papír és lőszert kereskedésben dúsan felszerelt raktár áll a n.p. vevőközönség rendelkezésére Rákóczi ut. 7. (v. Meteor helyiség)

C-gt.

Pernyész István

Telefon 18-20.

dekét. Hogy szigorú megkötöttségeket írtak volna elő és nehéz próbákhoz kötötték volna a felvételt és felavatást? Ez mind csak előnynek számít, hiszen a jó törvények korlátai között lehet beszélni igazi szabadságról. A vadak korlátlan szabadsága inkább garázdálkodás, mint szabadság.

„A' Nagy-Méltóságu királyi Helytartótanács rendeletére...”

Ilyen gondolatok támadnak bennünk amikor a régi idők mestervizsgálataira, a céhrendszer nagyszerű intézményeire gondolunk. Itt fekszik előttünk Kováts Lajos gubás segéd vándorkönyve, amelyet a nemes margittai gubás céh állított ki számára, hogy felszabadulása után a céh törvényei által előírt gyakorlati éveket

„Orra: nagyotska; ajaka: alkalmas; szemöldöke: sugár

Ki is volt ez a Kováts Lajos? Megfelel reá a vándorkönyv második oldala, ahol is megtalálható

„Ezen Vándor-Könyv birtokosának személyes leírása” emígyen:
Vezetékeve: Kováts
Keresztnéve: Lajos
Mestersége: Gubás
Születéshelye: Nagy Várad
Életideje: 20
Religió: Református
Házasa, vagy nőtlen: nőtelen
Nagysága: Közép

más városok mestereinél letöltse és majdan tapasztalatokkal öregbedve, kibővített ismeretekkel, nagyobb szaktudással a céh elé állhasson és kérhesse a mesterek közé való felvételt.

Ha Kováts Lajos ma élne, akkor is ezt kell tennie, természetesen más formában. Most továbbképző tanfolyamokon, szakelőadásokon venne részt, munkaéveket töltene el nagyobb műhelyekben, üzemekben és ezután jelentkezne mestervizsgára, ahol kiváló szakemberek előtt kellene neki bebizonyítania a mesteri címre való rátermettséget.

Vajjon nem ugyanez az intézmény a kettő? Minden bizonnyal az! Az iparosság józan gondolkozása a legvadabb lebirális korban is kitermelte a maga patriarkális intézményeit és igyekezett megfelelő keretet adni a szakma, a tagok érdekvédelmének és az utánpótlás képzésének. Eppen azért a régi dolgoknak kijáró meghatódottsággal, de a régi formában is mindig új föltéti csodálkozással vettem kezembe Kováts Lajos margittai gubás segéd vándorkönyvét, amelyet „A' Nagy-Méltóságu királyi magyar Helytartótanácsnak 1816-dik esztendő Julius' 16-án, a' 21.080. szám alatt költ rendelkezéséhez képest készített számára” a nemes margittai gubás céh.

Testállása: Kartsu
Haja: Gesztenyeszín
Homloka: Rendes
Szemöldökei: Sugár
Szemei: Sárgás
Orra: Nagyotska
Szája: tisztességes
Ajaka: alkalmas
Bajusza: nints
Ábrázata: tiszta
Annak színe: Barna. Különös ismeretjeljei: nincs. Tulajdon keze aláírása: nints.

Vándorlás Margittáról Nagyváradra s innen Nagykácsolyba

Már most ez a Kováts Lajos, 20 éves gubáslegény, akinek az orra egy icipicit „nagyotska” volt, de szája „tisztességes” és ajaka „alkalmas”, testállása pedig egyenesen „kartsu”, a vándorkönyv tanúsága szerint Margittáról indult el harcra esztendő vándorutjára, hogy azután elkészítse remekét és jelentkezzen a mesterek sorába. A vándorkönyv tanúsága szerint ez a tényállás imígyen hangzik:

„Ezen Vándor-Könyv tulajdonosa u. m. Kováts Lajos minekutána inasi esztendeit Kováts András Mesterember Társunknál híven és jámborul el töltötte, a nállunk levő törvények szerint inassága alól felszabadított és a Legények társaságába béiródott, a minek bizonyosságára adjuk ezen nevünk aláírásával s Czéhünk szokott pecsétjével meg erősített bizonyosságunkat

Mergitta, d. 9-a Martii 1845
Fő Czéhmaster Ns Kultsár Sándor
All Cz. M. Ns Kultsár György
Alya Mester Szabó Ferentz”.

Miután Kováts Lajos legényi mivolta így hitese megerősítést nyert, ugy látszik, hogy még egy ideig Margittán dolgozott és csak azután indult el vándorolni. Azonban már a margi-

tai legényvekről is kapott a vándorkönyvébe bejegyzést, amely így hangzik:

„Ezen Vándor Könyv tulajdonosa Kováts Lajos Gubás Legény fel szabadulása után szolgálta Legény képpen a mi Szabad Czéhünket Negyven két Hetekken és 5 napokat, mely idők alatt hogy magát betsületesen viselte, azt aláírásunkkal és szokott petsétünkkel megerősítjük

Margittán, Die 2-ik Januárii 1846'.
Aláírva ugyanazok, mint fent, hozzá még a czéh jegyzője: Tökés József.

Hová ment azután Kováts Lajos gubás legény? Megfelel reá a vándorkönyv következő lapja:

„Hogy Kováts Lajos Gubás Legény Városunkban töltött el 51 heteket és 2 napokat és hogy azon idők alatt magát betsületesen viselte bizonyít-

FERENC JÓZSEF
KESERUVIZ

„Kováts Lajos”
Irák modern fa- és szénfűtéses vagy ártalmath rendszerre. Reggel még 18 fok melege lesz.
TESA Kőserónkályha lerakal
Szilágyi Dezső-u. 3.
Telefon: 33-66, 31-96.

juk nevünk aláírásával és petsétünkkel megerősítve.

Nkárolyba et 5-d Januárii 1847
Czéh Mesterek: Ns Pap István és Ns Nagy Sándor. Jegyző Ifj. Kertész Pál.

„Igen vigyázzon a vándorló könyvecskéjére

A megerősítő „petsét” mind a két helyen spanyolviaszban díszleg a vándorkönyv lapján. A vándorkönyv többi lapjai hiányoznak. Kováts Lajos bizonyára még több helyen is dolgozott. Lehet, hogy Nagykácsolyban még más mestereknél is dolgozott, hiszen ez a város híres volt gubás iparáról, de lehet hogy tovább ment Szatmárra ahol szintén fejlett gubás ipar volt. Így tanult Kováts Lajos, így bővítette ismereteit, így képezte magát tovább, így ismerte meg különböző tájak, városok, vidékek embereit, szokásait, sajátosságait.

Jó magam is tudok még valamit ezekről, hiszen édesapám fiatalkorában szintén „gubás legény” volt, Nagykácsolyban tanult és Debrecenben is dolgozott a híres Harsányinál. Sokat hallottam emlegetni gyermekkoromban. A céhrendszer tehát gondoskodott megfelelő keretéről, amelyek megfelelő módon biztosították az iparos utánpótlást. Kemény kérések voltak ezek, de biztosak és erősek, úgy hogy bárki megfogódhatott bennük. Halljuk csak, hogyan sorolja fel őket a Vándor Könyv:

„Minden vándorlólegénynek kötelessége ezen Vándor-Könyvet minden városban, mezővárosban, ahol ő munkát keres, vagy a mellyel keresztülutazik, arra kirendelt felsőségek, vagy a helybeli előljárónak bemutatni és vidimáltatni.

— A' koldulás és minden czél nélkül való ide s' tova való mászkálás minden vándorlólegénynek szorosán megtiltatik.

— Mint szinte meg nem engedtetik, hogy az arra rendelt előljárók vagy valamely helybeli előljáróság által ezen Vándor-Könyvben kimutatott utat elhagyja.

— Az idegen nevek' felvéve, idegen Vándor-Könyv használása, mint szinte minden ezen Vándor Könyvben történhető meghamisítás, vakarás és kihuzás, az ezekről szóló törvények szerint fog büntetődni.

— Mivel semmi mesterlegény nem érheti el a' mesterrélelt a nélkül, hogy az arra a felsőség által rendeltett három vándoresztendő elvégezze, — és mivel ezen vándorlás' elvégzése csak ezen jelenvaló Vándor Könyvből mutatthatik meg, — ezen az okon igen vigyázzon a vándorló, hogy ezen néki kiadott könyvecské el ne vesszen, el ne lopattason, vagy meg ne vesztegettesen és roncsol-tasson.”

Ezek a lényegesebb rendelkezések. Jó ezeken most elgondolkozni azoknak, akik szakbizottság és hatósági képviselők előtt állanak, hogy megszerezzék a mesteri címet és képesítést...

POLYAK ISTVAN

Szlovákiai magyar mozaik

Szervezkedés, magyar bankok, szlovák-magyar kulturális kapcsolatok

A Szlovákiai Magyar Párt központi pártvezetőségének jelentése szerint eddig 78 helyi szervezet tartotta meg alakuló gyűlését. Esterházy János ez év elején elmondott programbeszédében kifejtette, hogy a Szlovákiai Magyar Párt regisztrálása után a párt főtérképessége minden egyes magyar népcsoport pártvezetési csoportjának megalakítása lesz. Röviddel ezután Esterházy ki is nevezte a pártkerületek elnökeit. Esterházy János pártelnök személyesen adta át a kerületi pártvezetőknek kinevezési okirataikat s ezután a kerületi vezetők irányítása mellett gyors ütemben folyt a helyi szervezetek megalakulása. A legutóbbi beszámolóik óta június 20-án Korompán alakult meg a magyar párt szervezete. A párt saját helyiséggel rendelkezik és különösen kulturális téren fejt ki nagyobb tevékenységet. A magyarság majdnem kivétel nélkül részt vesz a pártvezetési életben, melynek vezetőségét június 23-án megválasztották. Az eperjesi magyar pártvezetést Szepesházy Bertalan és nejeének ajándékozása következtében Magyar Házát kapott, amelyben úgy a Magyar Párt, mint a Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület eperjesi tagozata kifejezi működését. A ház megnyitása alkalmával Esterházy János megemlékezett, hogy az eperjesi magyarság a múltban meg tudta találni azt a magartást, amellyel a magyarsággal szomszédságban élő magyar társakkal az ottani magyarság mindig együtt tudott munkálkodni s a jövőben is ezen az úton fog haladni.

Az Első Pozsonyi Takarékos Bank igazgatósági és felügyelőbizottsági tagjai közül 11-en 110.000 koronás adományt juttattak a Szlovákiai Magyar Közművelődési Egyesület számára. A tagok egyenként 10.000 koronát juttattak magyar kulturális célokra. Az adományozók a következők voltak: Esterházy János elnök, Emödy József, Flórián János, Herczegh István, dr. Slubok Zoltán dr., Szász Bertalan, Törner Samu, Avinzer László dr., Korompay Frigyes, Schmidt Pál és Wallner László dr.

Ez év július 5-én ünnepelte az Első Pozsonyi Takarékos Bank, a szlovákiai magyarság bankja 100 éves fennállásának évfordulóját. Az ünnepségeken résztvettek a szlovák állam és bankok, a magyar állam és bankok, a szlovákiai magyar pártvezetőség és Pozsony város képviselői. Pozsony város főpolgármestere kijelentette, hogy örömmel vesz részt az ünnepen, mert a város halálját róhatja le a 100 év folyamán meghozott áldozatokért, melyekkel a bank hozzájárult ahhoz, hogy Pozsony város méltó helyet foglalhasson el Európa többi nagyvárosai között. Esterházy János elnöki megnyitó beszédében kiemelte a bank jelentőségét Pozsony városát illetően és annak szerepét a szlovákiai magyarság életében. A 100 éves évforduló alkalmával negyedmillió adományt létesítettek emberbaráti és kulturális célokra. Az intézet ezenfelül az 1941. évi nyereségből 1.000.000 koronát szavazott meg a nyugdíj kiegészítő alapjának megalapítására s ezenfelül 326.000 koronát osztottak ki az intézet alkalmazottai és nyugdíjba vonultjai között. A bank 15.000.000 koronára emelte alaptőkéjét.

Az említett népfőiskola a magyar népi és nemzeti népművelődést szolgálja. A magyar falvak fiataljait, de más művelődni óhajtó tagját is hasznos gazdasági ismeretekre fogják tanítani a főiskolán, továbbá a mindennapi életben szükséges ismereteket is elsajátítják a népfőiskola hallgatói s mindemellett röviden azoknak az általános ismereteknek terjesztésére is hiterjed az intézet programja, amelyek a magyar keresztény és európai ember tulajdonát kell, hogy képezzék manapság. A főiskola vezetője Csáky Mihály lesz, aki egyéni felkészültsége és családja tradíciójának alapján nagyon is alkalmas a hivatás betöltésére. Csáky Mihály a SZMKE idei közgyűlésén rámutatott arra, hogy a szlovákiai magyarság közművelődése téren nemcsak irányelveket kell leszögez-

ni, hanem fontos feladat, hogy a helyi adottságokhoz képest reális munkatervet adjanak minden csoportnak s emellett a szellemi munkákról is gondoskodjanak, akik ezt a tervet végre is hajtják. A helyi szervezetek kellő kulturális munkája mellett a népfőiskola is biztosítani fogja annak a kulturális programnak végrehajtását, amire a szlovákiai magyarságnak szüksége van.

Június 27-én a szlovák-magyar kulturális kapcsolatokról szóló pályázat díjkiosztása volt. A bíráló bizottság tagjai Mach belügyminiszter, Esterházy Lujza és Révai István voltak. Egy mű sem felelt meg teljes mértékben a kívánalmaknak, így a legjobb pályázatok között osztották meg a díjat. A díj összegét Boreczky Kornél dr., nagyszombati lakos ajánlotta fel. A legjobb pályázat Kelembéry-Takács Sándoré volt s ezután következett Petrúcsék Ágoston munkája. Harmadik lett Sziklai László. Mindhárom magyar szerzők. A negyedik nyertes Pituk Sándor selmecbányai lakos szlovák nyelven írt munkájával lett.

Polgárjogot nyert a Brit Birodalomban a kommunizmus

Súlyos kényszer hatása alatt teljesíti Anglia Stalin követeléseit

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az indiai angol kormány elhatározta, hogy megszünteti az indiai kommunista pártra vonatkozó szervezkedési tilalmat. A kormány egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a kommunista párt minden bebörtönözött tagját szabadon fogják bocsátani. A jelentéshez a brit hiroda azt a magyarázatot fűzi, hogy a szabadonbocsátás minden feltétel nélkül történik. Sok kommunista ügynököt már is szabadon bocsátottak és az érvényes letartóztatási parancsokat visszavonták.

Róma. (MTI) A kommunizmus immár polgárjogot nyert a brit birodalomban — írja a Stefani Iroda diplomatái munkatársa, — azokkal a kanadai és indiai intézkedésekkel kapcsolatban, amelyek teljes mozgási szabadságot engedélyeztek a kommunista pártnak. Nyilvánvaló, hogy a brit kormány nem saját jószándóból határozta el magát erre a lépésre, hanem súlyos kényszer alatt. Nagybritanniának olyan nagy szüksége van a Szovjet segítségére, hogy kénytelen teljesíteni minden követelést. Mint-hogy az angolok a szovjet katonai kívánságait teljesíteni nem tudják, most politikai téren tesznek engedményeket, ez azonban mit sem változtat sem a Szovjet, sem Nagybritannia súlyos helyzetén.

Amsterdam. (MTI) A Német TI jelenti: Az indiai angol kormány elhatározta, hogy megszünteti az indiai kommunista pártra vonatkozó szervezkedési tilalmat. A kormány egy nyilatkozatában kijelentette, hogy a kommunista párt minden bebörtönözött tagját szabadon fogják bocsátani. A jelentéshez a brit hiroda azt a magyarázatot fűzi, hogy a szabadonbocsátás minden feltétel nélkül történik. Sok kommunista ügynököt már is szabadon bocsátottak és az érvényes letartóztatási parancsokat visszavonták.

Súlyos gépkocsiszerencsétlenség Nagyszalonta közelében

Törött lábbal és álkapoccsal, zúzódott mellkasal szállították a mentők a váradi Közkórházba, a szerencsétlenség áldozatait

(Nagyvárad. Kiküldött tudósítónk helyszíni beszámolója.) Tegnap szerdán a déli órákban súlyos gépkocsiszerencsétlenség történt Nagyszalonta előtt. Órás László ismert nagyváradi hentes és mészáros. Magyarai nevű társával üzleti ügyben Nagyszalonta felé igyekezett. A gépkocsit Dénes Tibor 19 éves sofőr vezette. Nagyszalonta előtt a gépkocsi gumidefektet kapott. Ráfutott egy kőcsomóra és olyan szerencsétlenül borult fel, hogy az eleje teljesen összetört. Az első pillanatokban nyilvánvaló lett, hogy a legsúlyosabban Órás László sebesült meg, azonban komoly sérülései vannak Dénes Tibor gépkocsivezetőnek is. Magyarai szeren-

esésen könnyebb zúzódásokkal került ki a szerencsétlenségből. Az úton közlekedők néhány perc múlva észrevették a szerencsétlenséget és azonnal távbeszélőn értesítettek egy szalontai orvost, továbbá a nagyváradi mentőket. A nagyváradi mentők 12 óra 50 percekor indultak el a szerencsétlenség színhelyére. Közben megérkezett a kihívott szalontai orvos is és első segélyben részesítette először a legsúlyosabban sérült Órás Lászlót, azután a gépkocsivezető Dénes Tibort és Magyarait. A nagyváradi mentők délután 3 órakor érkeztek meg a Közkórházba a sebesültekkel. Dénes Tibor 19 éves gépkocsivezető a szerencsétlenségről a következő-

ket mondja: — Olyan defekt ért bennünket, amilyen bármely gépkocsival megtörténhetik. A defekt után lehetetlen volt a kocsit egyensúlyban tartani a nagy sebesség miatt. A kőcsomót nem lehetett kikerülni. A felborulás olyan szerencsétlen volt, hogy a kocsi eleje teljesen összetört. A sebesülteket azonnal gondozás alá vették a Közkórházban. Órás László sérüléseiről az orvosi vizsgálat a következőket állapította meg: jobblába eltört térden felül és izomszakadás esete is fennforog; mellkasán súlyos zúzódások vannak, úgyszintén a jobbkez csuklóján és hajlásában is; az állán repedés és mély vágás van; sérülés állapítható meg a jobb szemén is.

A szerencsétlenség valamennyi sérültje túl van az életveszélyen

Munkatársunk lapzártakor érdeklődött a szerencsétlenül jártak állapota felől és a következőket tudta meg: — Órás László sérülései súlyosak, de már túl van az életveszélyen. Remélhetőleg semmi komplikáció nem lép fel, mert a koponya és a belső szervek épek és sértetlenek. Órás László jelenleg éles fájdalmakat érez, állapota azonban kielégítő. Dénes Tibor mellkasán kapott súlyos sérüléseket, állapota lényegesen jobb, mint Órás Lászlóé. Magyarai jól érzi magát, az ő sérülései jelentéktelenek.

Egységes irányítás alá kerülnek a honvédek számára indított gyűjtések

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A honvédelmi miniszter legutóbb kiadott rendelete szerint a honvédelmi minisztérium központilag kívánja irányítani a honvédek részére gyűjtött és felajánlott szeretetadományokat. Ezért a honvédelmi minisztérium felkéri mindazokat (egyéneket, egyesületeket, testületeket, stb), akik a honvédek részére adományokat akarnak eljuttatni, hogy a felajánlott vagy gyűjtött adományokat a területileg illetékes hadtestparancsnokságnál (kerületi parancsnokság) jelentésként beadják, amely azokat a neki alárendelt élelmiszerraktárakba szállíttatja és ott a honvédelmi minisztérium intézkedése szerint szakszerűen kezelteti. Pénzadományokat a 177.221 számú csekk-számlára lehet beküldeni.

Szinyei-Merse Jenő Szegeden

Szeged. (MTI) Szinyei Merse Jenő vallás- és közoktatásügyi miniszter szerdán Szegedre érkezett. A város kulturintézményeinek megtekintésére. Első útja a fogadalmi templomhoz vezetett, melynek sírboltjában koszorút helyezett gróf Klebelsberg Kunó koporsójára. Azután az egyetemi épületeket tekintette meg és mintegy másfélórát időzött a városi múzeumban és könyvtárban. Szeged. (MTI) Szinyei Merse Jenő kultuszminiszter szerdán délután Tukata Sándor dr. főispán és néhány szegedi közeleti személyiség társaságában rövid sétát tett a városban. Este a menetrendszerű gyorsvonattal titkára kíséretében visszautazott a fővárosba.

Teljesen megsemmisítettek Nyugatboszniában a partizánokat

Zágrábról jelentik (MTI.) A Német Távírási Iroda jelenti: A poglavnik főhadiszállása közli: Nyugatboszniában a Kosara és Prosara hegység vidékén szovjet ügynökök lázadófélszekeret rendeztek be, ahonnan a környéket rendszeres fenyegetésekkel fenyegettek. Hogy ennek a gázságnak véget vessenek, a magukat partizánoknak nevező lázadók ellen katonai hadműveletet hajtottak végre. Amellyel a múlt hónap 10-én bekerítésével végződött és e hónap 18-án teljes megsemmisítésükkel végződött, anélkül azonban, hogy említésre méltó saját veszteségünk lett volna. Az ellenség vesztesége 3500 halott és 8000 fogoly. A zsákmány jelentős. A nagytömegű lőszeren és fegyveren kívül élelmiszerraktárakat is találtak. Ugyanebben az időben a második olasz hadsereg kötelei eredményesen tisztogatták meg a Velebit hegység környékét és a Drvától északra levő területet, ahol sok partizán megsemmisítették és jelentős mennyiségű hadianyagot zsákmányoltak.

Értékesíteni lehet a mák tokját is

Nagyvárad. Saját tud. Köztudomású, hogy Nagyváradon és környékén már sokan természetnek mákot. A máktermesztés kifizető voltára vall az, hogy nemcsak a magját, hanem a tokját is lehet értékesíteni. Tehát a mák tokot nem kell eldobni, hanem jól össze kell törni és tiszta száraz helyen raktározni. Összetörni azért kell, mert különben súlyához képest túlnagy helyet foglal el. Az össze nem tört mák tokból körülbelül 5 kiló fér bele egy gabonás zsákba, jól összetört állapotban ellenben 15—20 kiló is. A mák tokot (mákgubót) a mákszemektől rekeszfaldaraboktól szeleltetés által jól meg kell tisztítani.

A mákgubó értékesítése céljából forduljunk az „Alkaloida Vegyészeti Gyár”-hoz (Budapest, IV. Váci-utca 37), ahol kérdézősködésre minden szükséges felvilágosítást megadnak.

Kik adakoztak újabban a kapucinus templom újjáépítésére

Hagedorn János 20, N. N. és Fábiáné 2.90, Horváth Árpád 100, Bihar megyei Tak. 100, dr. Gyapay László 10, Imrik S. Z. 20, Gologi Lajos 10, Molnár Kalocsá Kálmán 50, Molnár János 100, N. N. 4, N. N. 5, N. N. 5, Czibula József 1 pengő.

Kinevezett fogházőrök

A hivatalos lap legutóbbi száma közli, hogy az igazságügyminiszter a kir. törvényszéki fogházhoz Macskás János nagyvárad lakost a nagyvárad, Furka Béla diósadi és Treier Károly mezőbikácsi lakosokat a zilahy kir. törvényszéki fogházhoz az állami rendszerű II. osztályu altisztek csoportjába fogházőrökké — egyelőre ideiglenes minőségben — kinevezte.

Olvassa és terjessze a Magyar Lapok-at

Baross Szövetség

Meleg téli ruhákat kötnek honvédeinknek a Baross Szövetség női tagjai

Hazafias kötelesség a mozgalomban való részvétel

A Baross Szövetség a következő felhívás közlésére kérte fel lapunkat:

„A Baross Újság július 17-iki számában felhívta az ország összes Barossfiókjainak elnökségét, hogy gondoskodjunk honvédeink téli szükségleteiről. Erre való tekintettel a nagyvárad Baross Szövetség vezetősége és Baross Női Tábor Vezetőségével karöltve ezúton felhívja úgy a Baross Női Tábor tagjait, mint a Baross Szövetség összes tagjait, asszonyait és leányait, hogy jelentkezzenek Szövetségünk Elnökségénél (Rákóczi-ut 12) a katonák téli meleg ruhájának kötési akciójában való részvételre. Felkérjük mindazokat a hölgyeket, akik részt akarnak venni és nyaksálakat, érmelegítőket, hósapkákat óhajtanak készíteni, a fonalanyag igénylésüket legkésőbb folyó hó végéig Szövetségünknel bejelenteni szíveskedjenek. Megjegyezni kívánjuk, hogy a hon-

védelmi minisztérium révén biztosítani tudjuk a gyapju fonalanyagot, ha nálunk az igényüket bejelentik. Erre való tekintettel Szövetségünk elnöksége felhívja a Nagyváradon lévő összes női egyesületeket is, hogy ha igénybe akarják venni a nemes célra igényelhető fonalmennyiséget, ők is bizalommal forduljanak Szövetségünk elnökségéhez és mi szívesen közbenjárunk a fonalanyag kiutalásához. Nagy János, ügyv. elnök, rövid ideig kapható. Kérjük az érdekel-

A Baross Szövetségben (Rákóczi ut 12.) tagjaink részére a budapesti Nemzetközi Vásárra utazási igazolvány még rövid ideig kapható. Kérjük az érdekelteket, hogy az igazolványokat mielőbb vegyék át, mert ez évben csak korlátozott mennyiségben kaptunk. Nagy János, ügyv. elnök.

Háborús jelentés a bélyegkereskedők és bélyeggyűjtők frontjáról

2800 pengőt ér egy nagybányai tévnyomás. Rengeteg szovjetbélyeg lenyomta a dollárért vásárolt szovjetbélyeg árát

A Pesti Tőzsde írja: A bélyegpiacon csaknem másfél éven át állandó és fokozatos hossz uralkodott és valami beteges pszichózissal igyekeztek minden piacra kerülő árut átértékelni. Mint ez általában a hosszmozgalomnál lenni szokott, a piacra kerülő bélyegeket részvényekkel, a világháború miatt kuriózumszámba menő fűszerekkel stb. hasonlították össze a bélyegtőzsdéken és egész fantasztikus árak alakultak ki a piacon. A bélyegtőzsdén a hosszmozgalom az értéktőzsdéi hosszal párhuzamosan kulminált és csaknem napra meg egyezően bekövetkezett itt is a „krach”, majd a stagnáció, ezt követően pedig a kisebb-nagyobb, de folyamatos értékesökkenés.

A bélyegpiac a gyűjtők szerint és a kibocsátások szerint klasszikus és modern részre oszlik. A klasszikus

része a bélyegüzletnek értékállóbbnak bizonyult és itt az áresés lényegesen kisebb, mint a modern bélyegpiac. Ennek oka az, hogy

a klasszikus bélyeggyűjtői a régi gyűjtők sorából kerültek ki, akik spekulációs üzletekbe nemigen, vagy csak ritkán bocsátkoztak.

De mindeztől függetlenül is a klasszikus bélyegpiac kialakultabb és a piacra kerülhető bélyegdarabszámával a szakemberek tisztában vannak. Így az 1871—72-es litográfikus bélyegekből állandóan csökken a kínálat és így azok értéke egyáltalán nem változott, viszont az új sorozatokból a horvát felülbélyegzett sorozat 200 pengőről 40 pengőre és egyes szerb sorozatok 250 pengőről 35 pengőre estek vissza.

Pánik a szovjetbélyegekkel

Az utolsó évtizedekben a világ bélyegtőzsdéin — különösen pedig Európában — az orosz bélyegek ritkaságzámba mentek és sok volt közöttük a kuriózum, mert ezeket a bélyegeket az Európai gyűjtők Amerikán át, kizárólag dollár- valutáért vásárolhatták. Az orosz háború kitörése óta valóságos krach következett be az orosz bélyegpiacán, mert a sok megszállott orosz városból nagy-

mennyiségű orosz bélyeg került a piacra, melyek között olyanok is vannak. — különösen a Szovjet fennállásának első idejéből — melyekről még az európai szakértő gyűjtők sem tudtak. A modern sorozatok közül a bécsi kiadású „WIPA-BLOCK”, a magyar kiadású „Liszt-sorozat” ára jól tartja magát, mert az elsőből 3000 példány, az utóbbiból összesen csak 50.000 sorozat került forgalomba

A magyar bélyegek jól tartják magukat

Az újabb időkben származó bélyegek közül kitűnően tartja az árát a magyar nagybányai tévnyomás, amelynek a

70 filléres bélyegről a „Hazatérés” szó hiányzik. Piacra ezekből a bélyegekből alig kerül a tulajdonosok áráik a világha-

galmi keresletet ebből és ára a nagybányai tévnyomású bélyegnek bélyegzetlen állapotban 2500—2800 pengő darabonként, bélyegezve pedig 1200 pengő.

Kitűnő ára van az 1933. évi repülőbélyeg sorozatnak, amelynek maximális ára 55 pengő volt a legnagyobb hosszban és ez a sorozat ma is 45 pengős áron kerül forgalomba. Ezekből a bélyegekből a napokban néhány ritkaság is napvilágra került, amelyeknek ára még ki sem alakult, de a szakemberek máris igen nagyra értékelik. Nevezetesen az 1933-as és 1936-os repülőbélyegekből egy-egy ivet a klisék elkészültekor fogaztat nélkül, vágott éllel készítették és ezek a bélyegsorozatok valahogy forgalomba kerültek, még pedig kivétel nélkül bélyegzetlen állapotban.

Rövidesen két új magyar sorozat jelenik meg a piacon. A Vöröskereszt javára 300.000 példányban 3+18, 8+32, 12+50 filléres és 20 fillér+1 pengős sorozat és ugyancsak 300.000 példány 12 fillér + 1 pengős és 20 fillér + 2 pengős sorozatot ad ki a magyar kir. posta.

A megszállott országok postái csaknem kivétel nélkül fölülbélyegzett bélyegekké működnek, Horvátország az elmúlt napokban ismét 3 értékű sorozatot hozott forgalomba és Finnország — ahol csaknem minden vasúti szállítmányt is postabélyeggel hármentesítenek — 50 és 100 finnmarkós bélyegeket adott ki.

Pályázati hirdetmény Milyen foglalkozási ágakban keresnek munkát és találnak elhelyezkedést a várad munkanélküliek?

(Nagyvárad.) A nagyvárad Munka-közvetítő Hivatal július hó 22-én kelt kimutatása szerint az elmúlt héten elhelyezett 120 egyént.

Jelenleg foglalkozást kaphatnak: 1 asztalos, 7 kovács, 6 szolgakifutó, 6 állandó háztartási alkalmazott, 1 gyermekevelőnő, 1 kerékgyártó, 2 szabó, 12 cipész, 1 bejárótakarító, 6 kőműves, 2 betoncsőverő, 6 kocsis.

Foglalkozást keresnek: 65 ipari szakmunkás, 48 gyári be-tanított és egyéb segédmunkás, 6 üzleti alkalmazott, 7 magántisztviselő (nő), 28 állandó háztartási alkalmazott, 13 bejárótakarító, 11 szakácsnő, 1 mosó-vasalónő, 1 gyermeknevelőnő, 5 kocsis, 1 kapus.

Elhelyezést kereső tanoncok: 1 lakatos, 1 nyomdász, 1 műszerész, 1 géplakatos.

Beöltendő tanonchelyek: 1 borbély, 1 szabó, 1 nyomdász, 2 asztalos, 1 szücs, 2 lakatos, 1 fényképész, 2 bőröndös-szűjgyártó, 1 pus-kaműves, 1 villanyszerelő, 1 kereskedő.

Foglalkozást kereső ipari szakmunkások: ács 1, asztalos 8, bádigos 3, bogár 3, borbély 1, bútorfényező 2, cipész 5, cipőfelsőrész-készítő 2, cukrász 1, gépész 3, gépkész 1, mészáros 4, kovács 4, kőműves 1, lakatos 4, műszerész 1, molnár 3, sütő 2, szabó 4, női-szabó 2, szűjgyártó 1, szobafestő 1, szövő 1, szücs 2, vas-szertergályos 2, villanyszerelő 2, vulkanizáló 1.

A közvetítés teljesen ingyenes. A munkakeresők személyesen jelentkeznek.

HIREK

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
NAGYVÁRAD,
SELEKCIÓ UTCA 5. SZÁM.
Telefon: 12-27.

ELŐFIZETÉSI ÁRAK: Egész évre 30
 félévre 15, egy óra 2.50 pengő
Postatakarékpénztári csekk számlánk
száma: 72.301.
 Kéziratokat nem adunk vissza.

ÖTEZER EMBERT FOGADOTT A PÁPA. Vatikánvárosból jelentik (MTI) Az OFI jelenti: A pápa a szokásos heti kihallgatáson több mint ötezer embert fogadott, akikhez rövid beszédet intézett, majd áldást osztott közöttük.

MISÁNGYÁ OTTÓ KINEVEZÉSE. A MTI jelenti: A m. kir. földművelésügyi miniszter Misángy Ottó tanügyi főtanácsost, testnevelési igazgatót, az Országos Termésvédelmi Tanács tagjává kinevezte.

Meghalt id. Timár Ferenc. Ma hajnalban rövid szenvedés után elhunyt id. Timár Ferenc ny. egyházmegyei futár 79 éves korában. Temetése holnap, 24-én, délután 4 órakor lesz a Rulikovszky temető halottasházából. Az elhunyt lelkiudvéért az engedtelő szentmisét szombaton mutatják be.

CHURCHILL MELLETT ALL AZ EGÉSZ ZSIDÓSÁG. Newyorkból jelentik (Bud. Tud.): Newyorkban kedden este zsidó népgyűlést tartottak amelyen felolvasták Churchill üzenetét. Az üzenet kiemeli, hogy elsősorban a palesztinai zsidóság tevélegesen támogatja a szövetségesek ügyét.

Negyven nagy motoros bárkát építenek Törökországban. Ankarából jelentik (MTI) Az OFI jelenti: A török kormány felhatalmazást adott negyven nagy motoros bárka felépítésére és elhatározta, hogy a Fekete tenger több kikötőjében hajóépítő, illetve javító műhelyt létesít.

AUGUSZTUS 19-ÉN VÁLASZTÁS LESZ IRORSZÁGBAN. Stockholmból jelentik (MTI) A NTL jelenti: Dublini jelentés szerint De Valera ír miniszterelnök augusztus 19-ére kiírta az írországi választásokat.

Bulgáriában augusztus 1-től nem közlekedhetnek magángépkocsik. Szófiából jelentik (MTI) Az OFI jelenti: Augusztus 1-i érvénnyel egész Bulgáriában megtiltották a magángépkocsi használatát.

INDIAI HADIFOGLYOK AZ OLASZ HADSEREGBEN. Rómából jelentik (MTI): A Tevere jelentés szerint az orosz főparancsnokság meghatározott számú indiai hadifoglyot szabadon bocsátott és önkéntesként besorozott az olasz hadseregbe.

A Kereskedelmi Csarnok helyiségébe költözik az Ipar és Kereskedelmi Kamara. Nagyvárad, Saját tud. A nagyvárad Kereskedelmi Csarnok tatarozási munkálatai befejezéshez közelednek és a munkálatokat augusztus elején teljesen elvégzik. Mint értesülünk, a hatalmas palota emeletén a Mussolini-tér és Deák Ferenc utcára eső helyiségeit az Ipar- és Kereskedelmi Kamara foglalja el s az átköltözés aug. közepén megtörténik. A Szaniszló-utcai kamarai székhez helyiségeit magánlakás céljaira fogják kiadni. Eszerint az Ipar és Kereskedelmi Kamara megtalálja méltó helyét a város központjában, ahol kényelmesen elhelyezheti hivatalait.

VASHIÁNY A SZOVJETUNIÓBAN. Stockholmból jelentik (MTI) A NTL jelenti: A szovjet hatóságok elrendelték az épülőfélben lévő moszkvai szovjet-palota lebontását és a már elkészített vasszerelvények szétszórását — jelenti a New York Herald Tribune. Moszkvai hír szerint ezt a határozatot a Szovjetunióban uralkodó vashiányra való tekintettel hozták.

NÉMETRE FORDITOTTÁK MUS-SOLINI LEGUJABB KÖNYVÉT Rómából jelentik (MTI) A Stefani Iroda jelenti: A Duce „Perlo con Bruno” című munkájának német fordítása legközelebb megjelenik. A német fordításhoz Göring birodalmi tábornagy irt előszót.

Segédmotorosok figyelmébe! Motorkerékpárok, varrógépek speciális javítását garanciával megkezdtem. Használt motorkerékpárt vezek és eladok
JAKAB műszerész Kossuth Lajos-utca 5. szám.
 Telefon: 23-30

KUKORICAHÁNC- ÉS SZALMA-FELDOLGOZÓ TANFOLYAM. Augusztus 12-én 1 hónapos esti tanfolyam kezdődik az Orsolya-zárdában kukoricahánc és szalmafonás elsajátítására. A résztvevők anyagot kapnak s az órák hetenkint háromszor lesznek, este fél 7 órától fél 8-ig. Jelentkezni augusztus hó 1-ig lehet az Orsolya-zárdában.

Budapesti Nemzetközi Vásár 1942. augusztus 14-24. Kedvezményes utazásra jogosító vásári igazolványok csak korlátolt számban lesznek kiadásra 3 pengő 50 filléres árban. Sieszen elővetelben megszerezni az ipartestületnél. Nagyvárad, 1942. július 6. Az Ipartestület elnöksége.

A legfontosabb élelmiszerek új árai

Uj lisztárak július 27-től. Olcsóbb kenyér augusztus 1-től

A Budapesti Közlöny július 23-iki száma közli a közellátásügyi miniszter rendeletét a buza- és rozs-örlemények és malomi melléktermékek legmagasabb malmi, nagykereskedői és fogyasztói árának megállapításáról.

A rendelet szerint a buza és rozs-örleményeknek és a malmi melléktermékeknek legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt minden malomüzemnél 100 kg.-ként a következő:

Buzadara 73.50 pengő. 0-ás liszt 70.— pengő, egységes buzakenyérliszt 37.— pengő, egységes minőségű buzakorpa 18.— pengő, az egységes rozsliszt ára 37.— pengő, az egységes rozskorpaé 18.— pengő. Buza és rozsliszt liszt, buza és rozs széy korpa ára 18.— pengő. A malombükköny, malomkonkoly és ocsuszemes állapotban 17.— pengő, megdarálva 18.— pengő. A grahamliszt legmagasabb malmi eladási ára zsákkal együtt minden malomüzemnél 100 kilogrammonként 44.— pengő.

A zsák nélkül történő liszteladásnál a lisztárak minden malomüzemnél 100 kg.-ként 1.20 pengővel alacsonyabbak a megállapított áraknál.

A rendelet értelmében a kiskereskedő az általa ténylegesen fizetett beszerzési ár és fuvar költség együttes összegéhez buzadaránál, nullásliszteknel és graham lisztnél kg.-ként legfeljebb 6 fillér, az egységes buzalisztnél és az egységes rozslisztnél pedig kg.-ként legfeljebb 3 fillér kereskedői felárat számíthat. Az így adódó fogyasztói árak azonban az ország egész területén nem haladhatják meg buzadaránál kg.-ként a 82 fillért,

Korona Filmszínházban
Nehéz apának lenni
 a legbájosabb vigjáték.
Páger, Szeleczy Zita, Mály, Vaszary és a kis Csöpi Ferke

ROOSEVELTET FINNORSZÁG ELLEN USZITJÁK. Amsterdamból jelentik (MTI) A NTL jelenti: A cincinnati rádió jelentése szerint 357 északamerikai vezetőszemélyiség levelet intézett Roosevelthez, melyben azt követelik, hogy végre üzenje meg Finnországnak a háborút.

Jelentkezés talpalásai utalványokért. Nagyvárad thj. város polgármestere 5768-1942. szám alatt a következő hirdetményt adta ki: Felhívom mindazokat, akik folyó évi július hó 8. napja óta lábbeli talpalásra szóló utalványt igényeltek, hogy jóváhagyott igénybejelentő lapjaik átvétele, illetve az utalványok kiváltása végett a Közélelmezési Hivatalnál — 9. sz. szoba — hétköznapokon — szombaton kivételével — a hivatalos órák alatt sürgősen jelentkezzenek. Az átvétel alkalmával a vásárlási könyvecskét, vagy egyéb személynazonosági iratot feltétlenül be kell mutatni. Nagyvárad, 1942. július 20-án, Dr Gyapay s. k., h. polgármester.

tejárkülönség változatlanul 2 fillér, tehát a főváros környékén 2 fillérrel alacsonyabbak a fogyasztói tejárok.

A vidéki fogyasztói tejáratok szintén számszerűen állapította meg a rendelet és pedig falun literenként 34 fillérben, megyei városokban 36 fillérben, azokban a törvényhatósági jogú városokban, ahol városi tejellátó üzem nincs, 38 fillérben, ahol tejellátó üzem van, ott 40 fillérben.

A tejárok emelkedésének megfelelően a tejtermékek ára is emelkedett. A vaj fogyasztói ára az ország egész területén 7.80 pengő kilogrammonként, az egységes trappistaeajt — szintén az egész ország területén — 3.90 P/kg. A tejfel fogyasztói ára Budapesten literenként 2.30 pengő, falun 1.40 pengő, megyei városokban 1.50 pengő, törvényhatósági jogú városokban 1.70 pengő. Falun a félközepűrtő ára kg.-ként 1.10 pengő, a soványé 0.90 pengő, a megyei városokban a félközepűrtő 1.20 pengő, a soványé 1.— pengő, a törvényhatósági jogú városokban pedig a félközepűrtő 1.35 pengő, a soványé 1.05 P/kg.

Az új árak július 24-én lépnek hatályba.

A buza és rozs ára változatlan

A július 23-án kiadott miniszteriumi rendelet megállapította a buza, rozs, kétszeres, árpa és zab 1942-43. gazdasági évre érvényes árát.

A rendelet szerint az 1942-ben termelt 78 kg hl sulyu szokványminőségű buza termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg.-ként 30 pengő. A 71 kg hl sulyu szokványminőségű idei termésű rozs termelői ára az ország bármely feladóállomásán 100 kg.-ként 28 pengő. A kétszeresre, a rozsa megállapított rendelkezések irányadók.

A 65 kg hl sulyu szokványminőségű idei takarmányárpa termelői ára 100 kg.-ként 24.50 pengő az ország bármely feladóállomásán, a kopaszárpa termelői ára pedig 100 kg.-ként 50 pengő. A rendelet az 1942-ben termelt legalább 65 kg hl sulyu sörárpa termelői árát az ország bármely feladóállomásán 100 kg.-ként a következőképpen állapította meg: közönséges sörárpa 29 pengő, elsőrendű sörárpa 30 pengő, kiváló sörárpa 31 pengő. A 41 kg hl sulyu, szokványminőségű zab termelői árát az ország bármely feladóállomásán 100 kg.-ként 27 pengőben állapította meg a rendelet.

A rendeletben megállapított buza, rozs, kétszeres, árpa (takarmány-, sör- és kopaszárpa) és zab ára legmagasabb és legalacsonyabb árak tekintendő, amelytől eltérő árat a termelő részére kifizetni nem szabad.

A rendelet 1942 július 23-án lép hatályba. Az 1941. évi vagy annál korábbi termésű gabonára is 1942 augusztus elsejétől kezdődően a rendeletben megállapított árak érvényesek.

Rendelet a villamosenergia áráról

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A hivatalos lap csütörtöki száma közli a kormány rendeletét a villamosenergia árának megállapítása tárgyában.

Egy liter tej 40, 52 és 60 fillér

Rendeleter adott ki a közellátásügyi miniszter a tej és tejtermékek ár megállapításáról is. Az új ár megállapítás szerint a budapesti termelői tejárok a tavalyi 30 filléres árról 40 fillérre emelkedtek. A budapesti fogyasztói tejárok is — a vállalati spannung változatlanul hagyása mellett — 10 fillérrel emelkedtek. Tehát a fogyasztói kanna-tej ára Budapesten 42 fillérről 52 fillérre, a palackozott tej ára pedig 50 fillérről 60 fillérre emelkedett literenként. Budapest és környéke között a

Holnap reggel indulnak atlétáink, céllövők és uszók Kolozsvárra

(Levente Hírközpont Nagyvárad.) Vasárnap rendezik meg Kolozsvárott a leventék hadtestbajnokságát. Nagyvárad választott atléta, céllövő és úszó gárdája pénteken reggel kel útra Erdély fővárosa felé. A csapat tagjai ma este 7 órakor tartják utolsó edzésüket az Erzsébet-liget salakján s tartják meg a váradi színek képviselői megbeszéléseiket.

RÁDIÓ

PÉNTEK, JULIUS 24
Budapest I.

- 6.40 Ébredő. Torna. Hírek Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Sovinsky László szalonzenekara.
- 11.20 Operarészletek.
- 11.40 Dr Zemplényi Imre felolvasása.
- 12.10 A Honvéd Gépkoocszertár zenekara.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Buttola Ede tánczenekara.
- 15.20 Három zenekari szvit.
- 16.15 Közvetítés Csallóközarányos községből.
- 17.15 Rádiózenekar.
- 18.00 Sportközlemények.
- 18.10 Német hallgatóinknak.
- 18.30 Adám Jenő, a Zeneművészeti Főiskola tanárának népdalfelbírása.
- 19.20 Táncczene.
- 19.40 Az elmerült harang. Mesedráma 5 felvonásban.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Sárközy Gyula cigányzenekara.

Budapest II.

- 19.00 Melles Béla zenekar.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Muzsikáló millenniumi album.
- 21.10 Az első Anjau-hercegnő Dr Benda Kálmán tanársegéd előadása Róbert Károlyról.
- 22.10 Szórakoztató zene.

SZOMBAT, JULIUS 25.
Budapest I.

- 6.40 Ébredő. Torna. Hírek. Közlemények. Reggeli zene.
- 10.15 Szórakoztató zene.
- 11.20 Hevesi Aladár hárfázik.
- 11.40 A közellátásügyi miniszterium rádióelőadása.
- 12.10 Művészlemez.
- 13.30 Honvédeink üzennek. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 14.00 Csorba Dezső cigányzenekara.
- 15.20 A Mária Terézia 1. honvédegyezred zenekara.
- 16.15 Repülő lefentem. Irtó László István felolvasás.
- 17.15 Huszky László tánczenekara.
- 17.35 Törökország az új világháborúban. Irtó Vajta Ferenc felolvasás.
- 17.50 A rádiózenekar műsorából.
- 18.35 Csallóköz kincsei. A közvetítést Szap közszékhől vezeti Budinszky Sándor.
- 19.20 Honvédeink nótát kérnek.
- 20.20 Lehotay Árpád csevegése.
- 20.30 Magyar operett és filmzene.
- 22.15 Üzen az otthon. A Vöröskereszt bajtársi rádiószolgálat.
- 23.25 Táncczene.

Budapest II.

- 19.35 A földművelésügyi miniszterium mezőgazdasági felőrája.
- 19.00 Romantikus mesterek művei.
- 20.00 Hírek.
- 20.10 Ügétversenyeredmények.
- 20.20 A Waldbauer-Kerpely vonósnygyes együttes.
- 21.30 Mit irnak rólunk a kínai krónikások. Irtó dr Köpös Viktor.
- 22.10 Rádiózenekar.

Hirdessen
a Magyar Lapokban

Megállapították a sertésárakat

40 fillérrel emelkedett a zsír és szalonna ára

A Magyar Távirati Iroda jelenti: A közellátási miniszter rendelete a soványsertés árát kg-ként a következőképpen állapította meg: 25 kilogrammos 3.20, 40 kgr-ig 2.59, 55 kgr-ig 2.30, 70 kgr-ig 2.13, 85 kgr-ig 2 P. A hizott sertés termelői ára az új ár szabályozás szerint kilogrammonként

a következő: 145 kilogrammos 2.10, 130 kilogrammos 2.05, sonkasüldő 1.98 P. A zsír, szalonna és hár fogyasztói árát a rendelet az egész országban 40 fillérrel emelte fel, tehát ezeknek árai az ország egész területén a következők: sertés zsír 3.80, zsír-szalonna 3.34, hár 3.60 P. A rendelet július 23-án lép életbe.

SPORT

Nemzeti Munkás Sportnapot rendeznek a Szent István héten

A Gyári Szabadidő Szervezetek Központja az ünnepi Szent István hét keretében augusztus 16-án rendezi első nagyszabású sportbemutatóját a Beszkárt pályán. A sportnap műsora már kialakult és három részre tagozódik. Nagyarányu felvonulás nyitja meg, amelyen a résztvevő vállalatok sportszakosztályai és csoportjai zászlók alatt egyenruhában vonulnak fel. Résztvesznek a sportnapon a gyári zenekarok, dalárdák, levente és cserkész századok. Az ünnepi megnyitó-

beszédet Juhász István vezérigazgató, a Szabadidő Központ elnöke mondja. Ezután következnek a férfi és női sportbemutatók, játékok, amelyeket hatalmas élőkép zár le. A kirajzolt jelenlegi országhatárokon a női sportolók állnak fel, míg a történelmi magyar határokat a férfi sportolók zárják körül. Az ország fővárosát és a visszacsatolt részek nagyvárosait tornaszülsük jelképezik. A vállalati sportrepülőket zárt alakulatai repülőmutatványokat mutatnak be az élőkép felett. (Magy. Tud.)

Arany-, ezüst-, briliáns tárgyak, svájci anker **Ács Tibor.** Széchenyi órák vétele, eladása, szakszéri alakítása, javítása tér 6.

Igazolás hiánya miatt felfüggesztették több sportegyesület működését

A Magyar Országos Torna Szövetség hivatalosan közli, hogy a 239.100/1942. számú kultuszminiszteri rendelet 4. paragrafusában meghatározott igazolási határidőnek eleget nem tevő tagegyesülete sportműködését az Országos Sport Központ átirata értelmében felfüggesztették. Ezek a felfüggesztett sportegyesületek a következők: Gutman és Fekete Budapest Sportegylet, Kereskedők Atlétikai Egyesülete, Közgazdász Egyetemi At-

létikai Club, Olympia Dolgozó Nők Sport Egyesülete, Testnevelési Tanárok Országos Egyesülete, Rákospalotai Városi Tisztviselők Sport Egyesülete, Tisza Torna Egylet (Szeged), Szabadkai Sport Egylet, Szentesi Torna Egylet Nyiregyházi Torna és Vívó Egylet, Turkevei Atlétikai Club Komáromi Football Club, Szombathelyi Sport Egylet és a Miskolci Munkás Testező Egyesület.

Férfi ruhákat használtak, legiőbb áron vehet, eladhat **MOLNÁR** használtruha üzletében Bémer-tér 1. (udvarban) Hívásra házhoz jövök.

Arany kardot kapnak az NSE érdeemes vívói

Nagyvárad. A Nagyvárad Sport Egylet méltó elismerésben óhajtja részesíteni azokat a vívóit, akik az egyesületnek s Nagyvárad vívósportjának a multban dicsőséget szereztek. Kitüntetésben részesülnek továbbá azok is, akik a vívósport irányításával és támogatásával szereztek érdemeket.

Az NSE vezetőségének legutóbbi megbeszélésén már nagyjából körvonalazták, hogy kik azok, akik kitüntetést — arany, ezüst, illetve bronz kardot — érdemelnek.

Hegedűs Imre, az NSE örökös kardvívó-bajnoka, a varsói országközi verseny egyik győztese, Szántay János az NSE és Szatmár város örökös

kardvívó-bajnoka, aki az idegen megszállás alatt, mint a szakosztály vezetője szinte emberfeletti munkát fejtett ki az egyesület vívószakosztályának fentartásáért és mint aktív vívó számos országos versenyen érkezett be elsőnek, Móricz Miklós százados, az NSE egyik legkitűnőbb jelenlegi kardforgatója s nem utolsó sorban Barabás Ferenc, több országos verseny győztese, aki Szántay János I. Móricz Miklós százados és vitéz dr. Nadányi János alispán mellett az NSE főcsofőse, s az utóbbi versenyeken legsűrűbben, így érthetően a legtöbb sikerrel képviselte az NSE színeit.

Az említett vívók valamennyien arany-kardot kapnak

Ifjú hölgyek a váradi atlétika fáradhatatlan gárdájában

(Nagyvárad.) Szerdán délután nagy edzést tartott a Carmen Csokor az Erzsébet-ligetben.

Az ifjú hölgygárda próbálkozásán igen sok új tehetség tűnt fel, ami nagy ígérete a váradi atlétikának.

Az első sikert követni fogja a többi.

APRÓHIRDETESEK

Lakás

Kiadó 2 szoba butorral vagy anélkül. Erdeklődni: Wurst fűszerüzlet. 759

Központban elegánsan butorozott szoba kiadó. Címeket „Pontos fizető” jellegre a kiadóba kérünk. 758

Különbejárati üres szobát központban vagy központhoz közel keres tisztviselő. Címét a kiadóba kér. 760

Kiadó udvari butorozott szoba. Eladó: használt ablakok, szalon divány, 2 székkel, begoniák, porcellán tálak, antik cukortartó. Szaniszló-u. 67. 751

Lakatos üzem céljára keresek világs helyiséget központ közelében Kolozsvár: József, Városliget-u. 20. 757

Működés

3 sütes kemences cukrozott műhely átadó vagy kiadó. Erdeklődni: Toleki-utca 17. földsz. 4. 756

37 katastrális hold szántóföld egy darabban, nagyváradi szénapiactól 10 percre azonnal bérbeadó hosszabb időre. Váradszöllős, római katolikus plébánia. 743

Kölsön kapható, épületjavítási, mezőgazdasági beruházási célokra. Hitel, szövetkezeti, Gróf Bethlen István-u. 6. szám. 745

Pótvizsgára V-ik gimnázista fiamhoz keresek tanárt, ki a számtanból előkészíti. Szaniszló-u. 13. ajtó 1. 749

Tíz-tizenöt hold földet esetleg kis tanárt Váradhoz közel bérbe vennék. Címét a kiadóba kérek. 717

Figyelem! Kitűnő helyen gyönyörűen berendezett női konfekció üzlet áruval műhellyel, családi okok miatt eladó. Érdeklődők „18.000” jellegre a kiadóba írjanak. 744

Sarok fűszerüzlet azonnali átadó. -- Lakatos-utca 23. 747

Állást keres

Idősebb keresztény iparos raktárnok, gondnoki vagy ehhez hasonló állást keres. Esetleg garanciával. Cím a kiadóban 754

Gyermek mellé ajánlkozik fiatal leány gyakorlattal. Címét a kiadóba kér. 755

Állást nyec

Villanyszerelőt keres itteni iparvállalat. Ajánlatok „Önállóan dolgozó” jellegre a kiadóba kéretnek. 752

Csöszerezőt keres itteni iparvállalat. Ajánlatok „Gyakorlott munkaeső” jellegre a kiadóba kéretnek. 753

Cipész munkások azonnal felvételtnek a We-Ego cipőgyárban Báthory-utca 12. szám. 761

KIADÓTULAJDONOS:
Szent László-Nyomda R. T.

Állás- és felvétel-szerkesztő: Céljelző kiadó: Dr. Paál Árpád Dr. Scheffler Ferenc a Szent László-Nyomda Rt. igazgatója

Készült a Szent László-Nyomda r. t. körforgógépén, Nagyvárad, Szilagy Dezső-utca 5. szám.